

Veljmiesklubin kirjapiiri 14.12.2022
Kirsi Vähäkangas

Albert Camus: Sivullinen

Tämä pieni kirja (vähän toista sataa sivua) julkaistiin vuonna 1942. Se oli hänen ensimmäinen romaaninsa. Sitä seurasivat Rutto ja Putoaminen. Postuumisti on julkaistu Sivullisen varhainen versio Onnellinen kuolema ja keskeneräinen romaani Ensimmäinen ihminen. Lisäksi hän julkaisi novellikokoelman, pari näytelmää ja esseitä. Niukkaa tuotantoa selittävät hänen varhainen kuolemansa 46-vuotiaana auto-onnettomuudessa ja sitä edeltänyt muutaman vuoden kirjoitusblokki, jonka hän oli juuri selättänyt. Camus sai kirjallisuuden Nobel-palkinnon vuonna 1957.

Sivullinen on kieleltään selkeä, jopa yksinkertainen, mutta mukaansa tempaava tarina miehestä, jota ei mikään elämässä tuntunut liikuttavan tai koskettavan. Tuntuu että epäonnisten sattumien kautta, ja koska hän ei kiinnitä huomiota asioihin, eikä tunnu kykenevän miettimään tekojensa seurauksia, hän päätyy tappamaan miehen ja tuomitaan kuolemaan. Tuomari haluaa tuomita miehen ja vetää yhtenä todisteena hänen pahuudestaan välinpitämättömältä näyttävän suhtautumisen äidin kuolemaan. Kirja alkaa äidin kuolemalla: ”Äiti kuoli tänään. Tai ehkä eilen. Sain vanhainkodista sähkeen: ’Äiti kuollut. Hautaus huomenna. Osanottomme.’ Samantekevää. Ehkä se tapahtui eilen.”

Kirjapiirin kirjan lukeneet jäsenet arvioivat lukemaansa monella tavalla. Kirjaa pidettiin mm. naiviuden ylistyksenä, esimerkkinä rasismista (arabeilla ei ollut nimiä), tai ahdistavana kuvauksena totaalista henkisestä eristäytymisestä yhteiskunnasta. Kaikki olivat kuitenkin samaa mieltä siitä, että kirja on hyvää kirjallisuutta. Kirjasta käytiin vilkasta keskustelua kahdeksan osallistujan kesken.